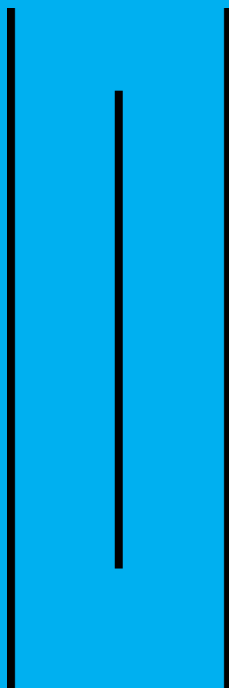

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को

बजेट वक्तव्य

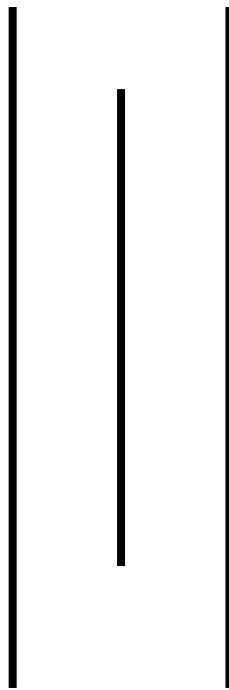

मालिकार्जुन गाउँपालिका, दार्चुला

२०८२

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट वक्तव्य

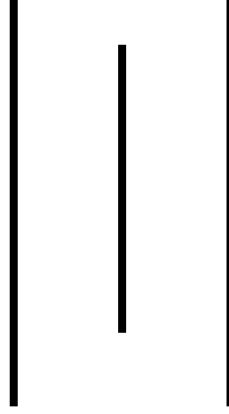

मालिकार्जुन गाउँपालिका, दार्चुला
२०८२

मालिकार्जुन गाउँपालिका गाउँ सभाको चौधौँ अधिवेशनमा मालिकार्जुन गाउँपालिकाका कार्यपालिका

सदस्य एवम् प्रवक्ता

श्री मदन बहादुर चन्द द्वारा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट वक्तव्य

मालिकार्जुन गाउँपालिका

शंकरपुर, दार्चुला

सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

२०८२ असार १० गते मंगलबार

Website: www.malikarjunmun.gov.np

E-mail: mrmdarchula@gmail.com

यस गरीमामय सभाका सभाध्यक्ष महोदय,

गाउँ सभा सदस्यज्यूहरू, यस सभाका सचिव, विषयगत शाखा प्रमुख एवं सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पूर्व जनप्रतिनिधि, विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, नागरिक समाज, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, शिक्षक, सुरक्षाकर्मी, पत्रकार मित्रहरू एवं उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू,

१. गाउँपालिका उपाध्यक्ष, बजेट तथा कार्यक्रम समितिका संयोजकबाट अधिकार प्रत्यायोजन भई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ अनुसार कार्यपालिकाको निर्णय भए बमोजिम उपाध्यक्ष वा कार्यपालिका सदस्यको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्यय (बजेट) को अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार दश गतेभित्र सभामा पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा ऐ. ऐनको दफा १९ बमोजिम सभाध्यक्षको अनुमतिबाट मालिकार्जुन गाउँपालिकाको प्रवक्ता एवं कार्यपालिका सदस्यको हैसियतले मालिकार्जुन गाउँपालिका गाउँ सभाको चौधौं अधिवेशनको पहिलो बैठकमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को लागि वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु ।

२. यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्ति र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापनाका लागि विभिन्न काल खण्डमा भएका दशवर्षे जनयुद्ध, जनआन्दोलन लगायतका आन्दोलन र राजनीतिक क्रान्ति एवं संघर्षमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति उच्च सम्मान तथा हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । घाइते योद्धा र वेपत्ता नागरिकहरू प्रति उच्च सम्मानका साथै गहिरो सहानुभुति प्रकट गर्दछु । मुलुकको सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता र स्वाभिमानको रक्षा गर्दै लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिका लागि अथक योगदान दिने सम्पूर्ण आदरणीय अग्रज राजनीतिज्ञहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

३. देश संघीय प्रणालीमा गइसकेपछी संघीयताको सिद्धान्त अनुरूप संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम यसै गरिमामय सभाबाट हामी बजेट अधिवेशनमा प्रवेश गरिसकेका छौं ।
४. स्थानीय तहको दोस्रो कार्यकालका लागि २०७९ बैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात कार्यभार सम्हालेको तीन वर्ष पूरा भइसकेको छ । यस समयावधिमा थुप्रै जनअपेक्षाहरूको सम्बोधन गर्ने प्रयास गरेका छौं र त्यसकै निरन्तरता स्वरूप आगामी आर्थिक वर्षको बजेट निर्माण गरेको छु ।
५. आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक बजेट, मुलुकको आर्थिक वृद्धिमा टेवा पुर्याउने, गाउँपालिकाको आर्थिक सामाजिक स्थितिलाई सुधार गर्ने, विद्यमान सामाजिक विकृति, विसङ्गतिहरूको अन्त्य गर्दै स्वस्थ र क्रियाशील एवं आर्थिक रूपले सक्रिय नागरिक उत्पादन गर्दै उत्पादन र उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि मार्फत् रोजगारी सिर्जना गर्न तर्फ केन्द्रीत हुन आवश्यक छ ।
६. यस अवस्थामा मालिकार्जुनवासी आम नागरिकहरूको जीवन रक्षा गर्ने, समाजमा व्याप्त विकृति विसङ्गतिहरूको अन्त्य गर्दै भविष्य प्रति आधारयुक्त आशा जगाउनका लागि उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि तथा रोजगारी सिर्जना र शिक्षा तथा स्वास्थ्यको अवस्थामा सुधार ल्याउन आवश्यक देखिन्छ । तसर्थ उल्लेखित विषयहरूमा केन्द्रीत भई अर्थतन्त्रको पुनरुत्थान गर्दै तीब्र विकासको बाटोमा लैजाने गरी आवश्यक छलफल सहित सोही बमोजिम बजेट तर्जुमा गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

७. गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी न्यून रहेको तथा संघ र प्रदेशबाट बढी मात्रामा सशर्त बजेट विनियोजन भई आउने, समानीकरण बजेटबाट चालु तर्फ खर्च गर्नुपर्ने बाध्यता रहेको हाम्रो परिवेशमा प्राप्त बजेटको महत्तम सदुपयोग गर्दै निर्दिष्ट लक्ष्य हासिल गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सबल बनाउँदै दिगो विकास लगायत राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरू एवं “समृद्ध मालिकार्जुन, सुखी मालिकार्जुनवासी” को नारा सफल पार्न तर्फ हाम्रो ध्यान आकृष्ट हुन जरुरी छ । यद्यपी संघ

सरकारले उपलब्ध गराउने वित्तीय हस्तान्तरण समेत राजस्व नउठेको लगायतका कारण देखाई अनुदान रोक्का राखे, घटी अनुदान पठाउने गरेको तितो यथार्थ हाम्रो सामु विद्यमान छ । तसर्थ संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण हुने रकमका आधारमा तयार गरिएको प्रस्तावित बजेटमा समेत प्रतिबद्धता अनुरूपको बजेट पूर्णरूपमा प्राप्त हुने तर्फ विश्वस्त हुने आधार छैन । जसले गर्दा अन्तिम समयमा भुक्तानीमा समस्या देखिन सक्ने हुन्छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

८. मैले बजेट तयार पार्दा नेपालको संविधान, विद्यमान कानूनहरू, सोही योजना, दीगो विकास लक्ष्यहरू, संघीय र प्रदेश सरकारका प्रमुख नीतिहरू तथा मालिकार्जुन गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि तय गरेका नीति तथा कार्यक्रमहरू, मध्यमकालीन खर्च संरचना, आवधिक योजना तथा विभिन्न राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता समेतलाई आधार बनाएको छु ।

९. बजेट तर्जुमाको सिलसिलामा संघ र प्रदेश सरकारले अबलम्बन गरेका आर्थिक नीति, कानून, मार्ग निर्देशन, मापदण्ड तथा परिपत्रहरूका साथै विभिन्न समयमा सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण तथा लेखा परीक्षण, विभिन्न प्रतिवेदन, गुरुयोजनामा औल्याईएका गहनतम मार्गदर्शन, सुझाव र अध्ययन, अवलोकन भ्रमणबाट बोध भएका व्यवहारिक र वस्तुनिष्ठ सिकाइ तथा सफल अभ्यासलाई समेत ध्यान दिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१०. अब म गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को यथार्थ आर्थिक गतिविधिको समीक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्रस्तावित निकास प्राप्त अनुदान रु. ५१ करोड ५२ लाख ४० हजार १ सय ४ रुपैया २० पैसा रहेको थियो । जसमा खुद आन्तरिक आय रु. ११ लाख २६ हजार ८ सय २६ रुपैया १ पैसा र भुक्तानी दायित्व तथा संचित कोष मौज्दात

रु.१ करोड ८१ लाख ६३ हजार ९ सय रहेको थियो । जसमध्ये कुल खर्च रु. ४३ करोड ९६ लाख ९३ हजार ९ सय ४० रुपैया ९६ पैसा भएको थियो । जसमा वास्तविक पुँजीगत खर्च रु. ३४ करोड ६९ लाख ९६ हजार २ सय ३५ रुपैया ४१ पैसा र चालु खर्च तर्फ रु. ९ करोड २६ लाख ९७ हजार ७ सय ५ रुपैया ५५ पैसा भएको थियो भने रु. ५ करोड ७३ लाख ८२ हजार २ सय ६३ रुपैया २४ पैसा बजेट सशर्त अन्तर्गत खर्च गर्न नमिल्ने शर्तका कारण फ्रिज हुन पुगेको थियो । गत आर्थिक वर्षमा पुरा हुन नसकेका योजना लाई सोहि रूपमा निरन्तरताका लागी बाँकि बजेट चालु वर्षमा खर्च गरिएको बेहोरा समेत उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

११. अब म मालिकार्जुन गाउँपालिकाको चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को आर्थिक गतिविधि तथा बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कुल राजस्व रकम रु.५७ करोड ९१ लाख ७४ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा चालु आ.व. को असार मसान्तसम्मको लागी रु.५१ करोड १७ लाख ९२ हजार प्राप्त भई सोही आधारमा खर्च हुने संशोधित अनुमान छ । जसमा चालु खर्च तर्फ रु. ३८ करोड ४५ लाख ४५ हजार ८ सय ४८ रुपैया र पुँजीगत खर्च तर्फ रु. १२ करोड ७२ लाख ४६ हजार १ सय ५२ रुपैया खर्च हुने संशोधित अनुमान छ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा राजस्व संकलन रु. ३५ लाख हुने अनुमान गरिएकोमा चालु आ.व को जेठ मसान्तसम्मको वास्तविक संकलन तथा असार मसान्तसम्ममा अनुमानित रु. २२ लाख आन्तरिक राजस्व संकलन हुने संशोधित अनुमान छ ।

- संघीय अनुदान तर्फ आ.ब ०८१/८२ मा रु. ४६ करोड २ लाख ९२ हजार प्राप्त हुनेगरी बजेट सिलिङ्ग प्राप्त भएको र प्रदेश सरकारबाट रु. ४ करोड ३० लाख वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत प्राप्त हुने, प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसंग राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रु. ७ करोड ८२ लाख ३३ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा हालसम्म प्राप्त संघीय समानीकरण अनुदान रकम रु. ३५ करोड ५१ लाख ४१ हजार ५ सय ९९ रुपैया, प्रदेश समानीकरण अनुदान रकम रु. २ करोड ८३ लाख ७४ हजार २ सय ८१ रुपैया र संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त राजस्व बाँडफाँट रकम रु. ६ करोड ५ लाख ९६ हजार २ सय ७५ रुपैया २३ पैसा मात्र निकासी प्राप्त भएको र सङ्घीय सरकारले न्यून राजस्व संकलन भएको कारण देखाई चौथो त्रैमासिक किस्ता वापतको प्राप्त हुनुपर्ने समानीकरण अनुदानमा २०.६८ प्रतिशत रकम मात्रै हस्तान्तरण गर्न गराउन हुन भनि सम्बन्धित निकायमा परिपत्र गरेकाले संशोधित अनुमानमा समेत फरक पर्न सक्ने अवस्था छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१२. अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कार्यान्वयन भएका केही उल्लेखनीय कार्यहरु निम्न बमोजिम भएको बेहोरा यहाँहरु समक्ष पेस गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- गाउँपालिकाको आफ्नै जेसिवीको प्रयोग गरी सेलिचामा मौपानी हुँदै वडा नम्बर २ को न्वाल्पानी तथा दमौरासम्म सडक पहुँच पुर्‍याइएको छ । ठेक्काबाट गर्नुपर्दा समयमा निर्माण व्यवसायी नआउने, विभिन्न प्रकृयागत जटिलता, खरिद कार्यमा लाग्ने समय लगायत कारणले ढिलो र लागतप्रभावी पनि नहुने अवस्थामा आफ्नै जेसिवीको प्रयोग गरी निर्माण गर्दा मितव्ययी रूपमा छोटो समयमै निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न सफल भएका छौं ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सबलीकरण गर्दै यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कायम गर्ने प्रयत्न गरेका छौं ।

- सबै किसिमका योजनाहरू समयमै सम्पन्न गर्नको लागि पटक पटक निर्माण व्यवसायीलाई ताकेता गर्नेदेखि लिएर स्थलगत अनुगमन, निरीक्षण लगायतका कार्यमा विशेष जोड दिइएको छ । साथै निकास प्राप्त रकम फ्रिज हुन नदिन समयमै बोलपत्र आव्हान गरी कार्यान्वयन गर्ने कार्यशैलीको विकास गरिसकिएको छ । तथापी विभिन्न निकायबाट ढिलो गरी बजेट प्राप्त हुँदा सोही अनुसार ढिलो बोलपत्र आव्हान हुने, बोलपत्रको लामो प्रकृया तथा मौसमी प्रतिकूलता समेतका कारणले केही निर्माण कार्य अधुरो रहने अवस्था छ । त्यसमा पनि निरन्तरको पत्राचार तथा सहजीकरणका माध्यमबाट अधिकतम निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न तर्फ गाउँपालिका केन्द्रीत छ ।
- सबै वडाहरूमा ग्रामिण सडक स्तरोन्नती, नयाँ ट्रयाक खोल्ने तथा अवरुद्ध सडक सुचारु र विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- आफ्नै एक्सभेटर मार्फत न्यून बजेट खर्चमा अधिकतम सडक विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ । चालु आर्थिक वर्षमा मात्रै ८ किलोमिटर भन्दाबढी सडकको नयाँ ट्रयाक ओपनिङ्ग गर्ने कार्य र पालिकाभरीको सबै अवरुद्ध शाखा सडकमा ट्रयाक खोल्ने तथा स्तरोन्नती गर्ने कार्य समेत करिब ५४ किलोमिटर अवरुद्ध सडक सफाई गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षणलाई विशेष महत्वका साथ अगाडी बढाइएको छ ।
- साच्चोरी लिफ्टिङ्ग, कोटिला लिफ्टिङ्ग, भद्राडी मटेखाली खानेपानी, सुडरखाली खानेपानी, हुनैनाथ सिराडी चोल्थी स्कीम नं. १, डुडरी खानेपानी, रेबली खानेपानी लगायतका थुप्रै खानेपानी योजनाहरूको निर्माण, मर्मत तथा पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- न्वालपानी लिफ्टिङ्ग खानेपानी योजना तथा फिरुडी लिफ्टिङ्ग खानेपानी योजनाको VFD खरिद तथा मर्मत कार्य सम्पन्न भएको छ ।

- राष्ट्र कै सातौँ धाम श्री शैल्य मालिकार्जुन मन्दिरको परम्परागत न्वालो संरक्षण गरी निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । साथै श्रदालु भक्तजनहरुको सहजताका लागि पर्यटकीय पदमार्ग समेत निर्माण गरिएको छ ।
- वडा नं. २ को सदरमुकाम भगवतीदेखि मेलखेतसम्म सडक सञ्जाल मार्फत द्रुत मार्गको ट्रयाक खुला गरिसकिएको छ ।
- चालु आ.व. २०८१/०८२ मा वडा स्तरीय योजना ९१, अमानतबाट ६ वटा र ठेक्काबाट ११ वटा गरी कुल १०८ योजना निर्माण सम्पन्न गरिएका छन् । योजनागत व्यवस्थापनका लागि प्रणालीको प्रयोग मार्फत सेवा प्रवाहमा सरलीकरण तथा अभिलेखीकरणलाई व्यवस्थित बनाउने कार्य गरिएको छ ।
- मासिक रुपमा शिक्षक तथा कर्मचारीको तलब भत्ता विद्युतीय कारोबार प्रणाली (EFT) मार्फत सम्बन्धित शिक्षकको खातामा निकासा गरिएको छ ।
- विद्यालय तहको परीक्षालाई वस्तुनिष्ठ, विश्वसनीय बनाउन प्रश्नपत्र निर्माण, परीक्षा सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन लगायतका कुराहरुमा एकरूपता कायम गर्न एउटै प्रश्नपत्र र एउटै समय तालिकामा परीक्षा सञ्चालन गर्ने वातावरण मिलाइएको छ ।
- कक्षा ८ को परीक्षा गाउँपालिका स्तरीय गरी शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) बाट नतिजा, प्रकाशन तथा विश्लेषण गर्ने पद्धतिको विकास गरिएको छ ।
- विषगत दक्ष र विज्ञ शिक्षकहरुबाट विद्यालयमा नमुना पाठ प्रदर्शन, सुपरीवेक्षण तथा पृष्ठपोषण तथा नियमित विद्यालय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण मार्फत आवश्यक सुधारको प्रयत्न गरिएको छ । विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न ३८ वटै सामुदायिक विद्यालयका सरोकारवालाहरूसँग कार्ययोजना निर्माण कार्यशाला सम्पन्न भएको छ ।

- विद्यालयसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण तथ्य, तथ्याडहरू तथा सूचनाहरू व्यवस्थित गर्न विद्यालय अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी ३ दिने कार्यशाला सम्पन्न भएको छ ।
- विद्यालय दिवा खाजा व्यवस्थापनको लागि भान्से नियुक्त गरी नियमित कामकाज भइरहेको छ । सम्पूर्ण विद्यालयमा तहगत, कक्षागत र विषयगत शिक्षक व्यवस्थापन गरी शिक्षक अभावलाई न्यून गरी गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चिततामा जोड दिइएको छ ।
- हरेक विद्यालयमा नियमित योगअभ्यासलाई जोड दिइएको छ । साथै अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
- विद्यालयका भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा आवश्यक पहलकदमी गरिसकिएको छ । दश वर्षे शिक्षा योजनाको मस्यौदा उपर विस्तृत छलफल पश्चात अन्तिम रूप दिइएको छ ।
- विशेषज्ञ चिकित्सक सहितको घरदैलो स्वास्थ्य शिविरसंगै अन्य ७ वटा सेवाहरूको प्याकेज लिएर एकीकृत घुम्ती शिविरबाट नागरिक आरोग्यता परामर्श सेवासंगै औषधी वितरण, कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी सेवा तथा सामग्री वितरण, ४५५ जना लाभग्राहीहरूलाई ६२ लाख २२ हजार ६ सय रकम सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्य सम्बन्धित शाखा तथा माछापुच्छ्रे बैङ्कको सहजीकरणमा, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, दार्चुलाको सहजीकरणमा AI जडित X-ray सेवाबाट १६५ जनाले छाती सम्बन्धी सेवा लिनुका साथै १७ जनाले क्षयरोग सम्बन्धी नमुना परीक्षण गराएका छन् भने सम्पन्न गरिएको छ । जसमार्फत् कुल २६९५ जनाले शिविरबाट प्रत्यक्ष रूपमा लाभ लिएका छन् भने ३१२६ पशुपंक्षीका लागि औषधी वितरण तथा उपचार परामर्श प्रदान गरिएको छ ।
- AI जडित X-ray मेसिनबाट वडा नं. २, ३ र ५ मा क्षयरोग स्क्रिनिङ्ग शिविर सम्पन्न भएको छ । साथै उक्त शिविरबाट ५ जना क्षयरोगिका विरामी पत्ता लागि उपचारका लागि पठाइएको छ ।

- गाउँपालिकाभित्रका प्रत्येक विद्यालयका सम्पूर्ण बालबालिकाहरुको वार्षिक दुइ पटक स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।.
- गाउँपालिकालाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता गरी सकिएको छ । बृद्धबृद्धा, असहाय, अपाङ्ग, गरिव, गर्भवती, सुत्केरी तथा पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकालाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- दश शैय्याको पस्ती आधारभूत अस्पतालको निर्माण कार्य सम्पन्न भई सेवा सुचारु भएको छ । साथै अस्पतालमा चौबिसै घण्टा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने कार्य सुनिश्चित गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुलाको आयोजनामा परिवार नियोजन शिविर सम्पन्न भएको छ । उक्त शिविरबाट १७ जनाले परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिएका छन् ।
- ८ वटै वडाको स्वास्थ्य संस्थाबाट पाठेघरको मुखको क्यान्सरको जाँच स्क्रिनिङ्ग कार्य सम्पन्न भएको छ । साथै ६ देखि १० कक्षासम्मका सबै किशोरीहरुलाई पाठेघरको मुखको क्यान्सर विरुद्धको खोप अभियान सम्पन्न गरिएको छ ।
- सरस्वती मावि उकूका विद्यार्थी भाइबहिनीहरुको लागि रक्तअल्पता तथा ब्लड ग्रुप परीक्षण सम्बन्धी सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- मालिकार्जुन गाउँपालिकालाई देशकै दोश्रो योगमय गाउँपालिका घोषणा गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । नियमित नागरिक आरोग्य सेवा क्लिनिक सञ्चालनमा रहेको छ ।
- बाथ रोगीहरुको लागि नियमित स्नेहन र स्वेदन सेवा सञ्चालनमा रहेको छ । साथै स्तनपायी आमाहरुलाई दुग्धवर्धक आयुर्वेदिक औषधी वितरण कार्यक्रम निरन्तर चलिरहेको छ । ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ ।

- नसर्ने रोग न्यूनीकरणका लागि जनचेतना फैलाउने उद्देश्यले आत्म अनुशासन सम्बन्धी विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम मार्फत समाजमा विद्यमान कुरीति तथा विसंगतीहरूको अन्त्य एवं मानसिक तथा शारीरिक स्वास्थ्य सुधारका साथै ध्यान केन्द्रित गर्ने उद्देश्यका साथ उक्त कार्यक्रम माध्यमिक विद्यालयहरूबाट शुरुवात गरिएको छ भने गाउँपालिकाको सभाहलमा समेत नियमित रूपमा निःशुल्क योग तथा ध्यान गर्ने शैलिको विकास गरिएको छ ।
- जेड स्कोर अभियान (Z-Score) मार्फत कुपोषित बालबालिकाहरूको पहिचान गरी विभिन्न उपचारका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएका छन् ।
- सुनौला हजार दिनका आमाहरूको पोषण अवस्था सुधार गर्नका लागि आय आर्जनमा आधारित प्रति जना २५ हजारका दरले नगद रकम हस्तान्तरण सम्पन्न गरिएको छ ।
- किशोर किशोरीहरूलाई प्रजनन स्वास्थ्यका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
- कृषि यान्त्रीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत कृषकहरूको सहजताका लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा ५५ सेट मेटलबीन/सीडबीन, ८२ वटा मिनिटिलर, ५ वटा उखु पेलने मेसिन, ५ वटा थ्रेसर, १० वटा मकै छोडाउने मेसिन र १६३ वटा ३६x६० फिटको पोलीहाउस वितरण कार्यक्रम सम्पन्न हुने चरणमा रहेका छन् ।
- पचास प्रतिशत अनुदानमा तरकारी, धान र मकैको बीउँबिजन वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
- मालिकार्जुन गाउँपालिकाको वडा नं. ३ मा कृषि समूह मार्फत ओखर पकेट कार्यक्रम स्थापना गरिएको छ ।

- किसान सुचीकरण कार्यक्रम निरन्तर चलिरहेको छ । साना सिँचाई कार्यक्रम अन्तर्गत ३० जना कृषक, समूह, फर्म, सहकारी, उपभोक्ता समिति समेतलाई सिँचाई कुलो, सिँचाई टंकी, पाइप वितरण लगायतको साना सिँचाई कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- कृषि तथा पशुपंछी तथ्याङ्क कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. २, ८ र ५ मा कम्तिमा १००० घरधुरीको तथ्याङ्क केन्द्रको अनलाइन प्रणालीमा प्रविष्टी भइसकेको छ ।
- प्रत्येक वडामा एक/एक वटा स्प्रे तथा मकैको अमेरिकन फौजी किराको लागि विषादी उपलब्ध गराइएको छ । कृषकहरूलाई आवश्यकता अनुसार प्राविधिक सरसल्लाह प्रदान गर्ने कार्य निरन्तर भइरहेको छ ।
- कृषि र पशुपालनमा आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यका साथ सञ्चालित गोठ सुधार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । कृतिम गर्भाधान कार्यक्रमको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- सुविधासम्पन्न ल्याब सहितको कृषि तथा पशुपंक्षी विकास शाखाको एकीकृत भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भई सेवा सुचारु भएको छ ।
- इपिडिमियोलोजिकल प्रतिवेदन प्रत्येक महिना सम्बन्धित निकायमा पठाउने गरिएको छ । GNI को आर्थिक सहयोग र मालिकार्जुन गाउँपालिकाको प्राविधिक सहयोगमा वडा नं. २, ३ र ६ मा बाखाहरूको उपचार तथा चेकजाँच र परामर्श शिविर सम्पन्न भएको छ ।
- उत्पादनमा आधारित अभिसो घाँसमा किसानहरूलाई आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गरी नियमित अनुगमन गर्ने कार्य भइरहेको छ ।
- गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । विभिन्न समयमा हुने अनुगमन तथा गुणस्तर सुधारमा प्रविधिको प्रयोग गरिएको छ ।

- सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूको ज्ञान/सीप विकास गर्ने उद्देश्यले कार्यस्थलमा आधारित सीप/क्षमता विकास तथा जीवन उपयोगी सीप विकास तालिम अन्तर्गत ४० जना बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई पलम्बर तथा डकर्मी सम्बन्धी ४० दिने सीप/क्षमता विकास र १० दिने जीवन उपयोगी सीप विकास तालिम सम्पन्न गरिएको छ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत ७७ जना बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई कुल १७ वटा स्थानीय सामुदायिक आयोजनाहरूको उपभोक्ता समितिहरूसँग सम्झौता गरी ७२०० दिनको न्यूनतम रोजगारी संगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति प्रदान भएको छ ।
- वैदेशिक रोजगार प्रवर्द्धन बोर्डबाट प्रदान गरिने सूचना, परामर्श तथा आर्थिक सहायता तथा कल्याणकारी सेवाहरू संगै वैदेशिक रोजगारीमा जाने ३ जनाको पुनःश्रम स्वीकृत सेवा रोजगार सेवा केन्द्रबाट प्रदान गरिएको छ ।
- सेवा प्रवाहमा उल्लेखनीय सुधारका लागि विभिन्न चरणमा पटक पटक छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । बेरुजु घटाउने उद्देश्यका साथ सम्परीक्षणको कार्य भइरहेको छ ।
- अध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत चालु आर्थिक वर्षमा उपभोक्ताको श्रमदान समेत हुनेगरी विभिन्न वडामा खानेपानी, बाटो, सिँचाई, पहिरो नियन्त्रण लगायतका १२ वटा योजनाहरू सम्पन्न भएका छन् ।
- शिक्षाको पहुँच सुनिश्चितता गर्ने र गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्य पूरा गर्न आ.व. २०७९/०८० देखि नियमित संचालनमा रहेको उपाध्यक्ष बालबालिका शिक्षा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत मालिकार्जुन गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण (३८ वटा) सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत ११७४ जना विद्यार्थीहरू, कक्षा ०-३ सम्मका सबै (बालविकास

समेत) र कक्षा ४-१२ सम्मका अनाथ, असहाय बालबालिकाहरूलाई शैक्षिक सामग्री वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । उक्त कार्यक्रमका उपाध्यक्षको शैक्षिक कोसेली अन्तर्गत बालविकास कक्षामा अध्ययनरत ४२२ विद्यार्थीहरूले प्रति विद्यार्थी LED Writing Tab १ थान, कक्षा १-३ मा अध्ययनरत ५८४ विद्यार्थीहरूले प्रतिविद्यार्थी कापी १० थान, पेन्सिल २४ थान, कटर १२ थान, इरेजर १२ थान र झोला १ थान र कक्षा ४-१२ मा अध्ययनरत १६८ विद्यार्थीहरूलाई कापी १० थान, कलम २४ थान, ज्यामिटी बक्स १ थान लगायतका शैक्षिक सामग्रीहरू वितरण गरिएको छ भने गणतन्त्र दिवसका अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा समेत फरक क्षमता भएका विद्यार्थी भाइबहिनीहरूको लागि उक्त उपाध्यक्षको शैक्षिक कोसेली वितरण गरिएको छ ।

- वडा नम्बर १, ३ र ८ लाई बालविवाह मुक्त वडा घोषणा गरिएको छ ।
- सहकारीका नियमनका लागि समीक्षा कार्यक्रम तथा अनुगमन कार्यलाई नियमितता दिइएको छ ।
- गाउँपालिकाले वडा नं. १ र २ का १५/१५ जना गरी ३० जनालाई दुधका परिकार बनाउने तालिम, १० जनालाई तीन महिने सिलाई कटाई तालिम तथा गारमेन्ट्स स्थापना गरी ५२ दिने सिलाई कटाई तालिममा १० जनालाई सीप विकास सम्बन्धी तालिम प्रदान गरी रोजगारी सिर्जना गर्ने प्रयत्न गरेको छ । ६ जना युवाहरूलाई तीन महिने मोटरसाइकल सीप विकास तालिम प्रदान गरी रोजगारीको सुनिश्चितता गरेको छ ।
- स्थानीय विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिएको छ । विभिन्न समयमा परेको वर्षाका कारण आएको पहिरो तथा हावाहुरीबाट भएका विपद् घटनाको तत्काल समाधान गर्ने प्रयत्न स्वरूप निजी आवास तथा सामुदायिक विद्यालय समेत गरी ३८ घरपरिवारलाई त्रिपाल वितरण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

- मनसुनजन्य विपद् घटना रोकथाम तथा न्यूनीकरणका लागि आवश्यक पूर्वतयारी गरिएको छ ।
- मनसुनजन्य विपद् घटनाका सम्बन्धमा जानकारी प्राप्त हुनासाथ कार्यालयको टोली फिल्ड अनुगमनमा खटिइ Kobo-collect App मार्फत् वास्तविक विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर छ । चालु आ.व. २०८१/०८२ मा मात्रै १ परिवारको पुनर्स्थापना, ४ परिवारको पुनर्निर्माण र १ जना मर्मत/प्रबलीकरणमा छनौट भएका छन् ।
- आर्थिक अभाव भएका विपन्न तथा कडा खाले रोग लागेका नागरिकहरुलाई आर्थिक सहायता वितरण गर्ने कार्य नियमित सञ्चालनमा छ ।

उल्लेखित कार्य प्रगति हुँदाहुँदै पनि मालिकार्जुन गाउँपालिका विकासका लागी विभिन्न समस्या चुनौतीहरु विद्यमान छन् । भौगोलिक, हावापानी, साँस्कृतिक एवम् सामाजिक विशिष्टताका दृष्टिले विविधतायुक्त यो गाउँपालिकामा विकासका दृष्टिले सबै वस्ती र समाज समान रूपमा उन्नत छैनन् । कठिन भुगोल र तुलनात्मक रूपमा जोखिम युक्त क्षेत्रमा आवागमनमा असहजता, निर्माणको दृष्टिले बढी खर्चिलो र प्राकृतिक दृष्टिले जोखिमयुक्त छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१३. मालिकार्जुन गाउँपालिकाको समग्र विकासको सन्दर्भमा चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा देखिएका प्रमुख समस्या तथा चुनौतीहरुलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

क. स्थानीय स्रोतबाट आम्दानी पर्याप्त नभएको र विकास योजना तर्जुमा गर्दा साना साना टुक्रे आयोजनाहरु बनाउने र स्रोतलाई छरपष्ट पारिने प्रवृत्तिले समग्रमा अनुभवयोग्य कुनै परिवर्तन नहुने समस्या रहेको छ । स्रोतलाई एकीकृत गरी ठूला एवं लाभयुक्त आयोजनाहरु तर्जुमा गरी नागरिकले प्रत्यक्ष अनुभव गर्नसक्ने विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी समाजमा रोजगारी सृजना र सामाजिक एवं आर्थिक विकासमा टेवा पुर्याउनु चुनौतिपूर्ण देखिन्छ ।

- ख. सडक पुल जस्ता भौतिक संरचना निर्माणमा जग्गाको विषयमा विवाद हुने, लाभग्राहीबाट योगदान गर्न नचाहने प्रवृत्तिले विकासका कार्यमा अवरोध पुग्न सक्ने देखिन्छ । उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित आयोजनाहरूमा निर्माण सम्बन्धी विशिष्ट ज्ञान र उपकरण नहुँदा निर्माण व्यवसायी वा सब कन्ट्र्याक्टर मार्फत कार्य गर्ने प्रवृत्तिले निर्माणमा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा सृजना हुने र सुशासन कायम गर्न थप चुनौति बढेको छ ।
- ग. उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन हुने आयोजनाहरूको सन्दर्भमा उपभोक्ता समितिहरूको दक्षताको अभावका कारण उपभोक्ता समितिहरू समयमा योजना सम्झौता गर्न नआउने, आयोजनाहरू समयमै कार्यान्वयन नहुने र आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म आयोजना सञ्चालन गरी असार मसान्तमा भुक्तानी लिन आउने प्रवृत्ति, उपभोक्ता समितिमा वर्षौंदेखि एकै व्यक्तिको उपस्थितिले अन्य उपभोक्ताले अवसर नपाउने र सार्वजनिक परीक्षणको प्रावधानको उचित कार्यान्वयन नगर्ने प्रवृत्तिले आर्थिक अनुशासन कमजोर भई स्रोत दुरुपयोग हुने सम्भावना बढ्ने गरेको छ । उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास एवं सार्वजनिक परीक्षणलाई प्रभावकारी गराउन पनि चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।
- घ. उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन गर्दा मेसिन मार्फत निर्माण कार्य गर्ने प्रवृत्तिले वास्तविक उपभोक्ता समितिको उद्देश्य बमोजिम हुन सकेको छैन । यसलाई व्यवस्थापन गर्नु चुनौतिपूर्ण छ ।
- ङ. संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त सिलिङ्ग अनुसार बजेट विनियोजन नहुँदा कटौती भएको स्रोत पूर्तिको विकराल समस्या सिर्जना भएको छ । जसबाट करौडौंका योजना तथा कार्यक्रम भुक्तानी बाँकीमा सार्न बाध्य हुनुपरेको छ ।
- च. आन्तरिक आय न्यून हुँदा संघीय तथा प्रादेशिक अनुदानका भरमा गाउँपालिका सञ्चालन हुने हुँदा नयाँ कार्यक्रम सोच र उद्देश्यको कार्यान्वयन गर्न निकै नै चुनौतिपूर्ण रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१४. अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट तथा कार्यक्रमका उद्देश्य एवं प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

क) कृषि क्षेत्रको विस्तार, बाँझो जमिनको प्रयोग मार्फत उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।

ख) युवा जनशक्तिमा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्दै रोजगारी सिर्जना गर्ने ।

ग) उपलब्ध श्रोतसाधन, अवसर र क्षमताको उच्चतम परिचालन गरी विकास व्यवस्थापन गर्ने ।

घ) नागरिकका मौलिक हक र अधिकारका रूपमा रहेका आवश्यकता परिपुर्ति मार्फत गाउँपालिकाको लोककल्याणकारी भूमिका बढाउने ।

ङ) सामाजिक, आर्थिक र गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधारको विकास मार्फत “समृद्ध मालिकार्जुन, सुखी मालिकार्जुनबासी” निर्माण गर्ने तर्फ केन्द्रित हुने ।

च) समाजमा रहेका कुरीति, विसंगतीको अन्त्यका लागि विभिन्न क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने ।

छ) व्यवस्थित तथा सुलभ स्वास्थ्य सेवा र गुणस्तरीय सामुदायिक शिक्षामा जोड दिने ।

ज) शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास गर्ने ।

झ) समग्र सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त बनाउँदै सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री र सेवाग्राहीमैत्री बनाउने ।

ञ) आन्तरिक राजस्वमा अभिवृद्धि गर्ने ।

१५. उल्लेखित बजेटका उद्देश्यहरु हासिल गर्न मैले देहाय अनुसार क्षेत्रगत र कार्यक्रमगत प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु ।

क) कृषि, पशु विकास तथा उद्यमशीलता मार्फत रोजगारी सिर्जना,

ख) शिक्षा, स्वास्थ्य र पर्यटन,

ग) गुणस्तरीय विकास र बाँझो जमिनको प्रयोग,

घ) सामाजिक सद्भाव, सहकार्य र एकतासँगै सभ्य समाज निर्माण,

ङ) गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण, बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माण,

च) वातावरण संरक्षण तथा विपद व्यवस्थापन,

छ) मानव संसाधन विकास तथा सेवा प्रवाहमा सहजता, प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाह,

ज) प्राप्त योजना तथा कार्यक्रमको समयमै कार्यान्वयन ।

झ) चालु आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुन नसकेका भौतिक निर्माण लगायतका अन्य योजनाहरुको निरन्तरता ।

ञ) गुणस्तरीय तथा पहुँचयुक्त सार्वजनिक सेवा र उत्तरदायी तथा पारदर्शी एवं खुला सरकारको नीतिलाई थप व्यवस्थित गर्ने कार्य ।

आगामी वर्षको क्षेत्रगत बजेट बिनियोजन गर्दा आर्थिक पुर्नउत्थान हुने, तत्काल प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, आगामी आर्थिक वर्षमै सम्पन्न हुने, चालु आयोजनाहरुको कार्यान्वयन निरन्तरता सुनिश्चित गर्ने र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संघ र प्रदेश सरकारसँग उच्चतम समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा सार्वजनिक, निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्रसँगको साझेदारीबाट विकास प्रक्रियालाई अघि बढाउने कार्यक्रमतर्फ जोड दिइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१६. अब म यिनै उद्देश्य, चुनौती र प्राथमिकताका आधारमा मालिकार्जुन गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि तयार पारिएको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा मुख्य मुख्य क्षेत्रगत कार्यक्रम र विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क) आर्थिक विकास तर्फ:

१. आर्थिक सामाजिक विभेदमा परेका वर्गको कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व र आयआर्जन तथा जीविकोपार्जन सुधार (पोषणमैत्री करेसाबारी, कृषि बीउबिजन, कृषि नर्सरी, कृषि यान्त्रीकरण, सिँचाई, कृषि संकलन तथा बिक्री केन्द्र, पशुपंक्षीपालन र नश्ल सुधार) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२. साना सिँचाई प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि रु. ७ लाख ७५ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३. ७० प्रतिशत अनुदानमा खाद्य तथा तरकारी बीउबिजन वितरण कार्यक्रमका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको छ ।
४. कृषि तथा पशुपंक्षी बीमा कार्यक्रम र विषादी खरिदका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
५. कृषि गन्ना भण्डार तथा नश्ल सुधार कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६. गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रममा सहलगानी स्वरूप १३ लाख ७५ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
७. पशु विकास कार्यक्रम अन्तर्गत औषधी खरिदका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
८. दिवाखाजा व्यवस्थापनका लागि सहकारीलाई अनुदान प्रदान गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाइएको छ ।
९. राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम साझेदारीमा सहलगानीका लागि २८ लाख ७२ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
१०. अत्यावश्यक स्वास्थ्य औषधी खरिद तर्फ रु २५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
११. पर्यटन प्रवर्द्धन (राष्ट्रिय धाम श्री शैल्य मालिकार्जुन र ऐतिहासिक उकू महल पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम) तथा जात्रा मेला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१२. कृषि एम्बुलेन्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरिएको छ । "

ख) सामाजिक विकास तर्फ:

१. मालिकार्जुन गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासका लागि सेवा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. १ करोड ६१ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि विद्यालय पूर्वाधार सुधार अन्तर्गत (फर्निचर, शौचालय, खानेपानी, भवन मर्मत संभार र घेरपर्खाल) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि (कम्प्युटर, डिजिटल बोर्ड र फाइबर विस्तार) कार्यक्रमका लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४. गाउँपालिका राहत शिक्षकहरुको व्यवस्थापनका लागि विद्यालय अनुदान कोषको व्यवस्था गरिएको छ । गत आवको समेत गरी उक्त कोषमा १ करोड १५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
५. पालिका स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ । साथै उक्त कार्यक्रममा विद्यालयहरुलाई आवश्यक रकम अनुदानमा दिने प्रबन्ध मिलाइएको छ ।
६. सामाजिक सुरक्षा तर्फ बायोमेट्रिक डिभाइस जडानका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७. १० वर्षमाथिका ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८. मानसिक स्वास्थ्य परामर्श तथा उपचार व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिएको छ ।
९. एकल पुरुष भत्ता वितरण कार्यक्रम लागू गरिनेछ । उक्त कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१०. मालिकार्जुन गाउँपालिकालाई बालविवाह मुक्त पालिका घोषणा गरिनेछ । उक्त कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
११. विद्यालय कर्मचारी तथा बाल बिकास सहजकर्ताको न्यूनतम पारिश्रमिक गत आवको समेत रु. ८१ लाख २६ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
१२. भान्से व्यवस्थापन र दिवाखाजा तरकारी सहलगानी अन्तर्गत रु. १० लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
१३. उपाध्यक्ष बालबालिका शिक्षा सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । सोका लागि आवश्यक बजेटको प्रबन्ध गरिएको छ ।
१४. नागरिक आरोग्य सेवा क्लिनिक संचालन गरिनेछ । आवाशीय योग प्रशिक्षण कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१५. आयुर्वेद सेवा सञ्चालन तथा औषधी, पञ्चकर्मका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१६. एम्बुलेन्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१७. बाल स्वास्थ्य एवं पोषण कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

ग) पूर्वाधार विकास तर्फ:

१. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण क्रमागत योजनाको लागि सहलगानी सहित रु. ३ करोड १८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
२. ऐरीछाना डाडाँकोट बाँकु सडक निर्माण योजनाका लागि सहलगानी सहित रु. १ करोड ६६ लाख ८० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३. चाडी मौपानी सेलिचामा धामिगडा सडक निर्माण योजनाको लागि सहलगानी सहित रु. १ करोड ३४ लाख ४० हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।
४. जोलजिबी शंकरपुर सडक निर्माण योजनाको लागि सहलगानी सहित रु. ४६ लाख ८० हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।
५. सेलिचामा विद्यालय भवन क्रमागत योजनाको लागि रु. १ करोड ७१ लाख विनियोजन गरेको छु ।
६. गजाल चिनकटमा पहिरो नियन्त्रण योजनाका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
७. वडा नं. ५ मा तमैराज मन्दिर भराणी घर निर्माण, लठिनाथ मन्दिर निर्माणका लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. वडा नं. ७ को रत्कोटमा असिम केदार मन्दिर निर्माणका लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
९. वडा नं. २ मा रहेको प्रशिद्ध जगदम्बा भगवती मन्दिर निर्माण योजनाको लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१०. वडा नं. ८ को साननीचौरामा उदयदेव मन्दिर भण्डारीघर निर्माण योजनाको लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
११. पर्यटन प्रवर्द्धन अन्तर्गत मालिकार्जुन गाउँपालिकाको वडा नं. ७ मा जोलजिबी सामुदायिक पर्यटकीय होम स्टे निर्माण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रु. १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१२. वडा नं. ५ को मल्टडी टुणादेखि औतालेक खोलिमासम्म पदमार्ग निर्माण योजनाको लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१३. उच्च पहाडी तथा हिमाली क्षेत्र समृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत डुम्ला पाली लिमा सडक स्तरोन्नती योजना, मालिकार्जुन न्वाल्पाणी सडक स्तरोन्नती योजना र चौतलीचौर भौनाला गजाल गाडखोला

सडक स्तरोन्नती योजनाका लागि २०/२० लाख गरेर कुल रकम रु. ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१४. पालिकाभित्र सन्चालनमा रहेका खानेपानी योजनाहरूको नियमित मर्मत सम्भार तथा सन्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।

१५. समपुरक कोष अन्तर्गत गाउँपालिकाको सहलगानीका लागि २ करोड ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१६. एक्साभेटर मर्मत तथा संचालन गत आवको समेतको लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१७. प्रतिक्षालय निर्माण कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१८. उपभोक्ता समितिको साझेदारीमा खानेपानीको पम्प खरिद तथा मर्मतको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१९. खानेपानी योजनाहरूमा विद्युत महसुलको लागि ५० प्रतिशत सहलगानीका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२०. अध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

२१. पालिकाभित्र सन्चालनमा रहेका ग्रामिण सडकहरूको निरन्तर मर्मत सम्भार तथा सन्चालनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

२२. गाउँपालिकाको एक्साभेटर संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२३. साना सिचाई, खानेपानी, बाटोघाटो, जस्ता अन्य सार्वजनिक निर्माण कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२४. पूजीगत तर्फ ८ वटै वडामा साना पूर्वाधार योजना निर्माणको लागि ६४ लाख र चालु तर्फ वडा कार्यालय सन्चालनको लागि १६ लाख गरी जम्मा ८० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ:

१. वर्षातका कारण अवरुद्ध सडक सफाई सम्बन्धी कार्यका लागि २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२. प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापन कोषका लागि ८ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ । साथै उक्त कोषमा राहत, उद्धार तथा विपद् व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिएको छ । साथै सो कोषमा

सरकारी, निजी तथा अन्य क्षेत्रबाट प्राप्त हुने रकम जम्मा हुने र खर्च हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

३. अन्य सामाजिक सुरक्षा तथा आर्थिक सहायता अन्तर्गत आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

४. मुहान संरक्षण तथा वृक्षारोपणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

ड) सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ:

१. कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि भ्रमण अवलोकनको लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिएको छ ।

२. कर्मचारी कल्याण कोषको प्रबन्ध गरिएको छ । समग्र सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित र प्रविधि मैत्री बनाउन विद्युतीय सुशासन प्रणालीको अवलम्बन गरिनेछ ।

३. गाउँपालिकामा प्रशासनिक सुधारका लागि आवश्यक प्रविधि खरिद तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

५. जोलजीवि मेला, मालिकार्जुन जात्रा लगायत अन्य जात्रा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६. न्यायिक समिति सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

७. गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रहरूको प्रशासनिक खर्च सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

८. कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक पर्ने पुनर्ताजगी तालिमहरू सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

९. एकीकृत घुम्टि शिविर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । सोको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१७. अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा मालिकार्जुन गाउँपालिकाको राजस्व तथा व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- आगामी आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु १० करोड ७१ लाख, राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत रु. ७ करोड ७४ लाख, सशर्त अनुदान रकम रु. २५ करोड ४२ लाख, सामाजिक सुरक्षा तर्फ अनुदान रकम रु. ७ करोड ९९ लाख, समपुरक अनुदान रु. २ करोड ९६ लाख र विशेष अनुदान तर्फ ३ करोड ३२ लाख गरी कुल रु. ५८ करोड १४ लाख प्राप्त हुने अनुमान छ ।
- त्यसैगरी सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान रकम रु १ करोड १ लाख ८० हजार, सवारी साधन कर तथा राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत रु. २१ लाख ९० हजार, समपुरक अनुदान तर्फ रु. १ करोड ५१ लाख, विशेष अनुदान तर्फ रु. ७५ लाख, सशर्त अनुदान रु. ८५ लाख गरी कुल रु. ४ करोड ३४ लाख ७० हजार रकम वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत प्राप्त हुने अनुमान छ ।
- साथै, मालिकार्जुन गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षका लागि आन्तरिक राजस्व तर्फ संकलन हुने अनुमानित रकम रु. ३० लाख तथा गत वर्षको अनुमानित नगद मौज्दात रु. ३० लाख समेत गरी अनुमानित कुल वार्षिक बजेट रु. ६३ करोड ८ लाख ७० हजार राजस्व प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा हुने व्यय तर्फ उपभोग तथा चालु प्रकृतिका कार्यक्रमहरु, सामाजिक सुरक्षा लगायतका खर्च व्यवस्थापनको लागि कुल रु. २२ करोड ९० लाख ९८ हजार चालु तर्फ, पुँजीवृद्धि तथा विकास निर्माण कार्यका लागि कुल रु. १४ करोड ७५ लाख

७२ हजार पुँजीगत तर्फ र संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित सशर्त कार्यक्रमका लागि रु. २५ करोड ४२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,-

१८. अन्त्यमा, बजेट निर्माणका क्रममा सुझाव प्रदान गर्ने विषयगत समितिहरु, राजनीतिक दल, विभिन्न क्षेत्रका विषय विज्ञ, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज, मिडियाकर्मी लगायत देश विदेशमा रहनु हुने बुद्धिजीवि तथा विकास विद एवं प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्ने सम्पूर्णमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु ।
१९. मालिकार्जुन गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, एवं भौतिक विकास मार्फत “समृद्ध मालिकार्जुन, सुखी मालिकार्जुनबासी” निर्माण गर्ने ध्येयका साथ प्रस्तुत गरिएको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को यस बजेटको कार्यान्वयनमा सरोकारवाला सबै पक्षको रचनात्मक सहयोग तथा सुझाव प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद । नमस्कार । अभिवादन ।

मदन बहादुर चन्द
प्रवक्ता एवं
कार्यपालिका सदस्य

इति संवत् २०८२ साल असार महिनाको १० गते रोज ३ शुभम् ।